

Taxa postala
plátó és num.
No. 244716/929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cin. Str.
Baron L. P.

10. Telefon: 18-60. Előfizetés:
Havonta 110, negyedévre
évre 600, egész évre 1200.
Földre: Havonta 2,
fél évre 12, egész évre 24.
Hirdetések díjazása
„UJ KELET” a n.
hónapi zsidóság egy
ja. Cikkeink utánvonal
forrás megjelölésével ea.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszere-
keztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Admi-
nistrator delegat si girant responsa-
bil-Felelős igazgató: Schwartz Endre
Proprietar-Tulajdonos: Fratemitas
S. A. R. de Editura. Registrul publica-
tionilor p'riodice No. 43. Dec. 889-
1938. Tribunalul Cluj, Secția III.

Péntek, július 29.
1938—5698. Av. I.
XXI. évfolyam, 168. szám.

Revizió a zsidókérdésben

Tizenöt esztendeje kormányozza Mussolini Olaszországot és eddig még nem volt baja a zsidókkal. Lehet valakinek akármilyen véleménye a faszizmusról, objektív meg kell állapítania azt, hogy az olasz rendszerben mostanra jobban éltek a zsidók, mint némely demokráta országban. Hossza évekig Olaszország volt az egyetlen ország, amely a Kelet-Európából elűzött zsidó intellektuálisokat szinte korlátlan számban vette fel egyetemre és nem egy hontalan és félhontalan zsidó diák kapta meg akadálytalanul az olasz honosságát.

Mussolini, illetőleg a hivatalos Olaszország jóval Hitler uralomra lépése után is megtartotta a zsidókérdésben ezt az álláspontját. Igen, sok német emigráns kapott letelepedési és munkavállalási engedélyt és az olasz rezsim egyáltalában nem hagyta magát befolyásolni a zavaros német fajelméletektől.

A kétféle faszizmusnak a zsidókérdésben tanúsított kétféle magatartását nem kis mértékben az a szellemi nivódifferencia determinálta, amely a két ország vezérkarát jellemzi. Mussolini és alvezérei mégis csak a nyugati eszmetáramlatokhoz nőttek egykor nagyra és ma is csak rendkívül dadogó hangon tudják az új fajvédő politikát megmagyarázni.

Nem is indokolja ezt az új áramlatot semmi egyéb, mint Németországnak az a fizikai közelsége, ami az Anschluss óta bekövetkezett. Amióta Németországnak közvetlen határai vannak Magyarországgal és Olaszországgal, azóta készültek a két országban a zsidótörvények.

Olaszország, úgy látszik Hitlerék parancsára, gyors tempóban igyekszik behozni azt, amit eddig elmulasztott. Most már ott tart Olaszország, hogy eltávolítja a zsidókat az állami hivatal viselésétől. Nemsokára következnek valószínűleg a házassági és a többi kiváló fajtörvények.

Lassan-lassan egyre több ország veszi revizió alá a zsidókérdést. Mikor fogja vajjon az egyetlen zsidóság is revizió alá venni a saját kérdését?

Náci kézmosás

„Baderzeitung“ a címe annak a csehszlovákiai német lapnak, amely „Appell an das internationale Judentum“ című cikkében be akarja beszélni olvasóinak, hogy birtokába jutott egy körlevélnek, amelyet állítólag a németországi zsidók intéztek a világ zsidóságához.

A német zsidók eszerint azon fáradoznak ezen felhívásukban, hogy meggyőzzék a világ zsidóságát a német áruk bojkottálásának káros voltáról és hogy a német antiszemitizmus a németországi zsidók túlzott hatalmi pozíciójából fakadt. A körlevél arra kéri a külföldi zsidókat, hogy szüntessék be a hadjáratot Németország ellen.

A német lap mindezekből kiindulva, megdicséri a német zsidókat. Azt mondja, hogy a külföldi németellenes propaganda következtében ciszvendett károk okosabbá tették őket, sőt azt is a szájukba adja, hogy „Hitler Adolfnak és kormányának sikerült egészségesebbé és erősebbé tenni Németországot és sok német érzésű zsidó, az antiszemita intézkedések ellenére is, nagyrabecsült Hitler Adolfot.”

Nem ez az első alkalom, hogy a német sajtó és a külföldi német propaganda „igazságos megoldásnak” igyekszik feltüntetni a zsidóüldözéseket és elkedőzni annak brutális jellegéért. Berlinben úgy látszik, hogy súlyt helyeznek arra, hogy külföldön lehetőleg jó színben tüntessék fel az SA legények által elkövetett rémtetteket. Szívesen vennék Berlinben, ha külföldön gentileman-gesztusoknak tekintenek mindazt, mint ami például Bécsben történt. A nemzeti szocialista rezsim látványosan nem akarja a felelősséget vállalni mindezt a németországi becsületes emberek nagy tömegével szemben és ilyen kitalált körlevelek és cikkek útján igyekszik ideológiai igazolást adni a borzalmas zsidóüldözéseknél.

Hitler újabb békeüzenetét viszi Wiedemann Londonba

Halifax kijelentette a lordok házában, hogy nem teljesültek még az angol-olasz egyezmény életbeléptetésének előfeltételei. A csehszlovák nemzetiségi statutum-tervezet tárgyalási alap az önkormányzati kérdésben

London, július 28. A világpolitikai érdeklődés homlokterében az angol és német államférfiak meglehetősen rejtelmes tárgyalásai állanak. E pillanatban csak feltevések támaszkodnak a különböző verziók, amelyek Hitler békeüzenetéről és Chamberlain békeüzenetéről keringenek. Az angol miniszterelnök kijelentette ugyan az alsóházban, hogy a hat hónapja tartó európai feszültség jelentősen enyhült az utóbbi napokban, az általános helyzet azonban ma is igen zavarosnak tűnik és nem érdektelen Knickerbockernek, a világhírű riporternek az a jóslata, hogy Hitler mialatt békeüzenetekkel ostromolja Londont, újabb háborús fenyegetésre is készül.

Az angol-olasz egyezmény késlekedése és a francia-olasz viszony rendezetlen volta ugyancsak komplikálja a helyzetet. Halifax

lordnak a felsőházban tett azon kijelentése, hogy „nem teljesültek még az angol-olasz egyezmény életbeléptetésének előfeltételei”, jelek szerint bizonyos összefüggéseket mutat a spanyol hadihelyzettel. Mussolini ugyanis Franco gyors győzelmére számított, amit most a köztársaságiak előretörései nagyon is késleltetnek. Ezért késik az önkéntesek hazaszállítása is.

E lappangó, de sok veszedelmet rejtgető kérdések mellett a közfgyelemen London, Berlin és Prága felé fordul. Berlin továbbra is elutasító magatartást tanúsít a prágai kormány nemzetiségi statutum-tervezetével szemben, míg Henlein magatartása meglehetősen tartózkodó és óvatos, annál is inkább, mivel a tervezet tág lehetőséget nyújt az önkormányzati kérdés megvitatására.

Wiedemann újabb londoni útja

Londonban ugyanakkor Hitler szárnységének, Wiedemann újabb látogatását várják. A Daily Mail jelentése szerint Wiedemann kapitány ma ismét Londonba utazik, hogy Hitler újabb üzenetét továbbítsa Chamberlainnek. A lap valószínűnek tartja, hogy Németországnak a légi egyezmény ügyében elfoglalt álláspontját fogja közölni Hitler szárnységére az angol miniszterelnökkel.

Más verziók szerint Wiedemann részletes üzenetet visz Hitleről az angol-német viszony rendezése ügyében és a Führer megbízásából közvetlen angol-német tárgyalások felvételére fog javaslatot tenni.

Berlini lapok is megerősítik Wiedemann újabb londoni útjának híreit. Az angol miniszterelnök nyári lakhelyén fogja fogadni Hitler követét és ezért el is halasztotta néhány napra tervezett skóciai útját.

A Daily Express szerint, ha sikerül legelőbb ideiglenes megoldást találni a csehszlovák kérdésben, úgy megkezdődhetnek a szabályszerű hivatalos tárgyalások Németország és Anglia között.

Indiszkréció folytán került nyilvánosságra a nemzetiségi statutum

Francia politikai körök méltatlankodva foglalkoznak azzal a hírrel, hogy indiszkréció folytán teljes terjedelemben megjelent a cseh kormánylapokban a cseh nemzetiségi törvénytervezet. Az Action Francaise többek között azt jegyzi meg, hogy Benes bizalmas utasítására történt a közlés, aki ezzel zavart akart keletetni a szudetanémet táborban és ugyanakkor Runciman prágai útját akarja megtorpedézni.

Halifax expozéja a lordok házában

A lordok házában tegnap volt a nagy külpolitikai vita, amelynek során Halifax lord külügyminiszter képviselte a kormány álláspontját. A külügyminiszter többek között kijelentette záróbeszédében, hogy az angol-olasz egyezmény életbeléptetésének előfeltételei nem teljesültek még és az olasz-francia viszonyban sem állott be még a szükséges javulás. Lehet, — mondotta Halifax, — hogy bizonyos hatalmak azon fáradoznak, hogy akadályozzák az angol-olasz barátság fejlődését.

Ez a körlevél eddig a csehszlovákiai német fűrdőlapban látott napvilágot, olyan organumban, amelynek szakmai jellege folytán több zsidó előfizetője is van. Ilyen külföldi organumok után akarják tisztázni a mosoni kezűket a náciak. A szudetanémetek organumait használják fel eszközként erre a kézmosásra, amely azonban aligha fogja megváltoztatni a civilizált és emberségesen gondolkozó világ véleményét arról, ami a Harmadik Birodalomban történik egy védtelen közönséggel, mely teljesen ki van szolgáltatva a náci brutalitásának.

A zöld arany országa

A zöld arany — ezzel a kifejezéssel határozzák meg a finnek maguk is azt a kimeríthetetlen gazdagságot, amelyet országuk számára a messziségbe nyúló erdősek jelentenek és amelyek lehetővé teszik, hogy egy aránylag kis nép a modern kultúra minden áldásában részesüljön, boldogan és minden nagyobb probléma nélkül fejthesse ki erőt és példát mutathasson más országoknak szociális és gazdasági intézkedéseiben.

Ez a zöld arany az alapja és kiindulópontja Finnországban minden jólétnek, minden gazdagságnak. Amit az ország egyéb természeti erőforrásai nyújtanak, amit az ipar, az egyre jobban és erőteljesebben fejlődő ipar előállít, az mind csak függvénye, kellemes vejejárója a zöld arany. Az államnak hatalmas erdősegei vannak, de a magánosok sem panaszkodhatnak.

A finn papírkartel egyike a világ leghatalmasabb ilyen alakulatainak, gazdagsága legendászerű. A fa kitermelésével, a papír- és cellulóze gyártásával az országnak csaknem minden részén foglalkoznak, leghatalmasabb cellulóze-gyárak, amely egyben a világ legnagyobb ilyen vállalata, Kaukopiä-ben fekszik gyönyörű tavak és enyhén emelkedő dombok között.

A finn cellulóze gyártásának módja nem nagyon érdekes, bizonyára az ő eljárásukat a világ egyéb részein is ismerik. Érdekes azonban, hogy a gyárban alig négyszáz munkás dolgozik és a tisztviselők száma is nagyon csekély. A technikai irányítást nyolc mérnök látja el, csupán fiatalember.

Általában itt nagy konjunkturájuk van a fiataloknak, akárhová néz az ember. A finn papírkartel elnöke ma alig negyven éves és tíz évvel ezelőtt már Finnország külügyminisztere volt, legközelebb megint miniszterség vár rá. A fiatalág előretörése nem azt jelenti, hogy Finnországban nem szeretik az öregeket, hanem azt, hogy az idősebb korosztály nem ragaszkodik olyan görcsösen a megszerzett pozíciókhoz, mint Európa egyes országaiban, hanem, ha a fiatalság körében feltörekvő erőket lát, azokat készséggel támogatja és segíti azokra a polcokra, ahonnan Finnország gazdasági, szociális, nem egy vonatkozásban még művészi és tudományos életét is szolgálja és irányítani lehet.

A kaukopiä-i cellulózegyár napi 30 vaggon cellulózet állít elő, a munkások három turnusban dolgoznak, a munka éjjel-nappal folyik. A cellulózegyártás mellett, mely tulajdonképpen Finnországban majdnem egészen új iparágának mondható, egyéb gyárak is szép multra tekinthetnek vissza. Már a tizenhetedik század közepén ma is fennálló vasgyárai voltak és üvegipara szintén több, mint kétszáz esztendő múltára tekinthet vissza. Outokumpu-ban óriási rézgyár dolgozik, belföldi részéből elektromos uton 12 ezer tonna nyersrezet állít elő olyan feldolgozási mód mellett, amely egyelőre szintén egyedül áll az egész világon. Általában a technikai haladásnak minden eszközt csatasorba állította a háboru utáni Finnország, hogy gyártmányával a belső kultúrát emelje és az ország külkereskedelmi forgalmát növelje.

Jóllehet Finnország elsősorban mezőgazdasági állam és az egész népesség mintegy 55 százaléka a mezőgazdaságból él, az eltelít az agrár és az ipari érdekeltségek között egyáltalán nem lehet fel. A gabonaszükségletet már nagyrészen belföldi terméssel fedezik, a finn vaj és a finn hús konzerv Angliában, de a kontinens egyéb országaiban is közkedvelt árucikk.

PRIVILEGIUM
MAIORESCUNTS

sok tudni vélik,
történni, amely
zöld elemek hatá-
ra elérni, illetve
szólni tudják az
ultságuk teljes-

mikor kerülnek
megvalósításra,
sem fogja aka-
a minisztérium
konkrét javas-
alósnia, hogy
mi és Iparkama-
kerül a kérdés,
az ország ész-
reit.

Özeledés

sormánynak an-
dói angol követ
e, hogy Anglia
pán baráti kö-
a a japán kor-
alattvalók kínai
között egyedül
ruk volt az ott

Személy- olványok gban

mi kormány új
amely olyan
ét írja elő a 15
k, amelyekben a
ilyenomata 19

okban

vastag kötetben
és életére vonat-
kosza szerint Lon-
nosa van, napo-
zasságot benne,
letések és 51.000
ember részeg-
ára vonja a rend-
ának hosszúsága
körülbelül any-
és Ujfunland kö-
ország és 12 per-
ot; az esős na-
pódós napoké 42.
Laptadó E. T.
on L. Pog 16
-60.

MAI

A finn mezőgazdaságban a munkaidő nyáron 10 óra, télen és az év egyéb szakában 8 óra. A speciális éghajlati viszonyok mindenesetre magyarázatul szolgálnak ehhez a munkabeosztáshoz, kétségtelen azonban, hogy a finn mezőgazdasági kultúra rendkívül magas fokon áll. A halliszt szinte korlátlan mennyiségben és nagyon olcsón áll a mezőgazdasági rendelkezésére, a mi viszonyainkat tekintve véve, a finn mezőgazdaság ugyyszólván banikért tudja pótolni a termelésnél felhasznált talajjert. A mezőgazdasági munkásság szociális helyzetére vonatkozóan talán elég annyit megemlíteni, hogy a higiénikus és mindig tiszta lakás egész Finnország minden részében megtalálható, az egyik 600 holdas gazdaságban láttunk egy tanyai kaszinót is. Este a mezőgazdasági munkások, cseledek itt szoktak összegyűlni és itt áll rendelkezésükre napilap, népszerű tudományos közlönyök egész tömege, zongora, rádió, biliárd. Általában az a felfogás uralkodik az egész országban, hogy munka után mindenki keresen szórakozást, vagy sportban, vagy szellemiekben.

Finnország kivitel cíkkéi között igen előkelő helyet foglal el a vaj. Érdekes, hogy belföldön tiszta vajat egyáltalán nem használnak, hanem azt margarinnal keve-

rik, mert szerintük ez sokkal egészségesebb. A tiszta vajat főleg Angliába szállítják. Tejgazdálkodásuk rendkívül magas fokon áll, de valami ősi tradíció alapján a tejgazdálkodásban csaknem kizárólag a nők vesznek részt. A nők gondozzák az állatokat, ők intézik a tej értékesítését. Hatalmas tejszövetkezeteik a legmodernebb felszereléssel dolgoznak és az adminisztráció is — mint a finn élet minden vonalán — rendkívül egyszerű. A tejszövetkezetek teherautóit az országutakon száguldanak. A tejgazdaságok vagy közvetlenül juttatják el a tejet a feldolgozó üzemekbe, vagy — különösen a kisebbek — az országot melett felállított gyűjtőhöz viszik ki a tejeskannákat. Ezek a gyűjtőállomások kisebb-nagyobb ládákból állnak, amelyek megvédik a kannákat az esőtől.

A gazda ezekbe a ládába helyezi ki a tejet, a kannákra ráírja, hogy hány liter van bennük, a gyűjtőautó megérkezik, a kannákat felrakja, elviszi, az elszámolás pedig minden hónap elején és közepén történik. A tejszövetkező autók néha hónapokig sem látják a gazdát, akinek a tejet szállítják, de soha kétegy nem merül fel, hogy a tejeskannában csakugyan annyi tej van, amennyit a gazda ráír. (h. i.)

Miért van drágaság?

A termelő és a tüzfakereskedő a magas árak okairól. Az élelmiszer-piacokról ki kell küszöbölni a közvetítő árusokat

Cluj, július 28. Országszerte általános a panasz, hogy minden vonalon nagy drágaság van, az árak egyre emelkednek, anélkül, hogy a jövedelem is nőne. Külföldön az a hire van Romániának, hogy olcsó ország vagyunk, ez azonban sajnós, egy idő óta nagyon is nem így van. Pedig mindenünk meglesse hozzá, hogy Európa egyik legboldogabb országa legyünk, agrárállam vagyunk, buza, kukorica annyi terem, hogy nagy mennyiségben exportálhatunk is óriási erdőségeink vannak, fát szintén sokat szállítunk külföldre, termőföldünk az egész ország területén kitűnő, a nagyobb városok közelében óriási kiterjedési kertgazdaságaink, nagy zöldségkertjezeink vannak, gyümölcsstermsünk jól szintén jut a külföldnek, bányáink, petróleumforrásaink vannak, a munkanélküliség nagyon csökkent az utóbbi években — és mégis mérhetetlen drágaság van. Mindenünk van és mégis drága a megélhetés. Ma kétszer olyan drága az élet, mint 1930-ban volt. Az árak emelkedése minden árucikknek bekövetkezett, nagyon megrágtat a tüzifa, a hus, a kenyér és általában minden élelmiszer. Tavaly a fa átlagára vagononként 5000 lej volt, ma 7-8000, a husárak ugyancsak az elmúlt év óta husz százalékkal emelkedtek, a barna kenyér kilója egy év alatt 6.50-ről 9 lejre szökött s a zöldség ára is magasabb lett.

A statisztikai hivatal legutóbbi kiadványa kimutatást közöl az árak hullámlásáról. Az árak nagyarányú emelkedésére jellemző, hogy amíg 1936-ban a drágasági index 61.1 volt, 1937-ben 67.2-re, 1938. elején pedig 76-ra emelkedett. Az elmúlt év első hat hónapján a drágasági index a következőképpen alakult: 62.3, 63.1, 64, 66.5, 65.1. Ugyanezen hónapok alatt 1938-ban az index a következő: 76.6, 75.5, 74.1, 76.3, 75.5, 76.5. Egy év alatt több, mint 10 százalékkal emelkedtek általában az árak. Az élelmiszerek árai az utóbbi három év leforgása alatt háromszorosukra emelkedtek. Ma ugyanolyanok az árak, mint 1928-ban, a gazdasági krízis tetőfokán voltak. Ezzel szemben a munkadíjak a tisztviselői fizetések mit sem emelkedtek. Statisztika állapítja meg, hogy az ország hivatalnokainak 72 százaléka 400 leien aluli havi fizetést kap, hivatalos kimutatás szerint pedig egy háromtagú család megélhetése mintegy hét-tízezer lej be kerül a fővárosban, nálunk Cluj kb. 6000 lejbe. Nem kell ide semmi kommentár, csak tegyük egymás mellé a két számot s mindjárt meglátjuk, nemcsak a gyakorlatban, hanem papíron is, hogy ilyen drágaság mellett ennyi kerestből nem lehet megélni.

Călinescu belügyminiszter, aki erősebb

kezűnek bizonyult elődeinél, átlátta a fenti helyzetet, belátta a jövedelem és megélhetés között mutatkozó különbség kiegyenlítésének halaszthatatlan szükségességét és elhatározta, hogy olcsóbbá teszi az életet. Harcot indított a drágasági hullám ellen, s küzdésbe — remélhetőleg — eredményel is fog végződni. A fővárosban már is sikerült letörnie a drágaságot azzal, hogy maximalta az árakat. Néhány árdrágító már is hívőre került s a kihágásokat súlyos pénzbüntetéssel sújtják, sőt sokaknak iparendélyüket is bevonták. Ebben a hadjáratban a sajtó és a közönség is ki kell vegye részét. A belügyminiszter az egész ország területére kiterjesztette az árak letörésére irányuló intézkedéseit s nekünk, a fogyasztókönözönségnek állandóan résen kell lenniünk, hogy az eladók betartják-e az intézkedéseket, nem-e árulnak drágábban a hatóságok által megállapított áraknál?

Legkétségbeesettebb a tüzifa árának állandó emelkedése. Egyelőre még a nyár derekán vagyunk ugyan, de ha a téli tüzifaszükséglet beszerzésére gondolunk, hiedeg fut át a hátunkon és kétségbeesetten tesszük fel magunknak az egyelőre válasz nélküli maradó kérdést: Mi lesz a télén? Más években legalább nyáron ment le a tüzifa ára, most azonban, tavasz óta egyre emelkedik. A tüzfakereskedőknek nincsen készletük s az egész piacon nagy tüzlelenség tapasztalható.

Hogy fényt próbáljunk deríteni az árak érthetetlen emelkedésének okára, beszélgetést folytattunk ebben az ügyben az egyik fakitermelő vállalat vezetőjével és egy kicsinyben árusító fakeskedővel is.

Az előbbi véleménye szerint az áremelkedést a túlzott export, a magas vasuti tarifa okozta és az, hogy a termelés a Caps kezébe fut össze. Csökkent a termelés — ez is egy ok — mert a termelők és a fakeskedők félnek az árak maximalásától s nem mernek sok árut raktáron tartani.

Nekem legutóbb ötezerszáz lejben volt, egy vagon fa. Ugyanez a vagon fa, míg elszállítottam a tüzfakereskedőhöz, belekerült nekem összesen 8200 lejbe. Fel is sorolhatom ezeket a költségeket, mindenki meggyőződhetik az igazságról. Fuvarlevél 100, berakás vagonba 80, vasuti fuvar 1185, a tolatási díj 75, kövezet-vám 75, beszállítás a fatelrepre 350, vágatás saját gépfűrészemmel 300, aprítás saját emberemmel 300, hiány (fűrészpor és egyéb) 300, a felaprított tüzifa elszállítása a kereskedőhöz 400 lej vagononként.

Következő utunk a fakeskedőhöz vezet, aki a fentiek szerint 82000 lejért vesz az elsőosztályú, aprított tüzfát az üz-

Az oradeai SZI NYI-féle orth. kóser zsid Bernátus

felvesz az 1838-39. tanévre bentlakó és az internátusban a tanulók okleveles tanárok gondos felügyelete alatt van.

Az intézet igazgatói Dr. Bernátus és RADO PÁL kereskedelmi licenccel tanár

Erdekődők Oradea, Str. Delavrancea 17-hez forduljanak.

— Öt-tíz mázsa fát veszek egyszerre — mondja a kereskedő —, 82 leivel mázsánként. Eladok naponta átlag 6-8 mázsát. Házhoz kell szállítanom, adót, üzletbért kel fizetnem és még nekem is meg kellene élnem. De miből? Mennyiért adhatom én azt a fát, amit 82 leiert veszek? Ezért nem is igen tartom ezt a zelső osztályú fát, hanem valamivel olcsóbbat, a másodosztályút. Az árak emelkedésének oka szerintem a túlzott exportnak tulajdonítható és a magas vasuti tarifának. Az is nagy baj, hogy nem termelnek elég fát, hogy így magasabban tarthassák az árakat. Arra, hogy tálire olcsóbb legyen a fa, nincsen kilátás.

Séta a piacon, az élelmiszert áruló kofák között

A piacon is szörnyű drágaság uralkodik. Megfizethetetlen magas ára van a gyümölcsnek, zöldségnek, majorságnak, husnak, kenyérnek és a tejtermékeknek egyaránt. Általánosan kialakult vélemény, hogy az élelmiszerek drágulását főleg az okozta, hogy az áru nagyon sok kézen

megy át, míg eljut a fogyasztóig. A termelőtől a fogyasztóig nagyon sokan nyerne az árun. A falusiaktól a kofák vásárolják meg a gyümölcsöt és zöldséget s azt busás haszonnal adják tovább a közönségnek. A pékek helyzete nehéz, mert a magas lisztárak következtében kénytelenek a kenyér árát is magasan megállapítani. Ha a liszt ára csökkenne, ez maga után vonná a legfontosabb élelmiszer, a kenyér árának csökkenését. A piacon egyszerűsíteni kell az áru útját a termelőtől a fogyasztóig. Le kell törni az illegális közvetítőkereskedelmet, amely kezében tartja az egész piacot és megakadályozza azt, hogy a fogyasztók közvetlenül szerezhessek be a szükségeseket a termelőtől. A piacon is hatóságilag megállapított árakat kell életbe léptetni — mint azt kormányintézkedésre az ország többi városában már megtették — több helyen fel kell tüntetni ezeket az árakat s a rendőrség szigorúan ellenőrizze, betartják-e az árdragítás letörésére irányuló intézkedéseket.

Emelkedik az arany és a dollár ára

A dollár kurzusa barométere az európai politikai időjárásnak. A „kóbor tőke” emeli az arany árát

London, július 28. A dollár és font közötti értékviszonylatban az utóbbi három év óta stabilitás észlelhető, amelyet a nemzetközi devizapiac szokatlan eseményei mindössze kétszer zavartak meg. A két világváluta azonban abban az időben erősebb ingadozásoknak volt kitéve. Azonban ez nem haladta túl a nyolc pontot a dollár és font közötti különbözötben. 1937 tavaszán, amikor olyan hírek jártak, hogy Roosevelt elnök le fogja értékelni az aranyat, Londonban a börzén a font ángadozni kezdett és a tőkés siettek dollárt vásárolni, amit még mindig jobbnak tartottak.

1937 áprilisa óta az áru és az értékpapírok erősen csökkentek és a dollár kurzusa esni kezdett. Ez azonban átmeneti jellegűnek bizonyult. Nemsokára azonban a két valuta közötti különbség megszűnt, a kurzus normalizálódott, az eddigi kétféle három százalékos differenciák is elmúltak. 1938 áprilisában vonult a dollártól való menekülés izgalma végig a newyorki és londoni börzéken. Ez akkor volt, amikor Roosevelt elnökről az a hír járta, hogy ki fogja aknázni valutapolitikai felhatalmazását és a dollár kurzusának arányértékét 59.6 százalékról lecsökkenteni 50 százalékra. Ekkor a font erősen emelkedett a dollár fölé és a nagy hullámlásnak csak az a határozott cáfolat vetett véget, amit az amerikai kincstári hivatal tett közzé. Megerősítette ezt a hivatalos kijelentést még az az elnöki nyilatkozat is, amely szerint hatalmas közmunka-programot akarnak végrehajtani, ami minimumra szállítaná le a munkanélküliséget és megindítja óriási tempóban a forgalmat. Ezzel azután a dollár is visszanyerte régi stabilitását. Azóta a dollár és a font közötti értékviszony az Egyesült Államok krízise ellenére is a lehető legnormálisabb.

Mindettől függetlenül, az utóbbi hetekben tapasztalni lehetett, hogy a font és a dollár közötti viszonyt erősen befolyásolja Európa politikai fejlődése. A dollár kurzusa valóságban barométere az európai politikai időjárásnak. 1938 március 11-én, amikor Ausztriát annektálták, ez a történeti tény erős keresletet jelentett dollárokból, annyira, hogy a kurzus a fonttal szemben 4.93-ra emelkedett. Ugyan ezt lehetett konstataálni május 22-én, amikor a csehszlovák-német krízis hatása alatt a

dollár megint emelkedett, jöllehet a fonttal szemben nem mutatott olyan szilárdságot és elhatározta, hogy olcsóbbá teszi. Az ugynevezett „politizálás” még a dollárnál is erősebb az arany árhullámlása körül. A londoni aranypiacon 1937 első felében 350 ezer fontot mutattak ki, míg 1938-nak ugyanezen hónapjaiban a forgalom innármegymillió 200 ezer fontra emelkedett. A kritikus külpolitikai feszültségek napjaiban a forgalom rekordmagaságot ért el a másfélmilliótól 1.7 millióig való forgalomban. Figyelemreméltó jelenség, hogy az utolsó júliusi napokban a dollár utáni erős kereslet tetemesen emelte az aranyforgalmat is és pedig napi 1.6-tól 1.7 millió font értékig.

A londoni szabad aranyiac elaszticitása és reagálási képességére jellemző, hogy az aranyárak az utóbbi három hónapban állandóan felfelé mennek. Ez annál feltűnőbb, minthogy a világ állandó aranytermelése egyre nagyobb tömegeket hoz a piacra. Azt hiszik, hogy ez a különös helyzet összefügg az ugynevezett „kóbor tőkékkel”. Rengeteg idegen tőkét helyeztek el a valutaerős országokban, elsősorban Angliában és Amerikában és még mindig keresik az aranyfedezetű értékeket és pedig olyan mértékben, hogy az árak emelkedését a nagy aranyprodukción sem tudják utólni.

Óriási a kereslet arany érmekben. A kis kapitalisták idegességére jellemző ez, akik elől el van zárva a szabad aranyiac, ahol csakis aranyrudakkal kereskednek és ahol a legkisebb rud ára 2800 font sterling. Így hát ők a forgalomban lévő érmékhez, régebbi és újabbkeletű éropénzekhez folyamodnak. Londonban az elmúlt ószkor a francia kormány megkeresésére azonban bevezették az aranyérmékkel való kereskedés korlátozását, ami megint csak felszöktette az arany árát. Jellemző az aranyérmek iránti érdeklődésre az angol külügyi hivatal statisztikája. 1938 első felében Anglia 20.8 millió fontsterling értékű aranyérmeket importált, míg az Angliából kiszállított aranyérmek értéke 17.1 millió font volt. Anglia legtöbb aranyérmek Kanadába küldte, 1938 első felében 6.7 millió fontsterling értékűt. Utána következik Dél-Afrika, ahová ötmillió font sterlingnyi aranyérmeket exportáltak.

Boeruth, július 28. „Al-Itha” napilap feltűnő legutóbbi száma ról. Többek közt és libanoni aralátniak, hogy a laszolása csak szeről történne erre a megoldórényletek, vérváltást hozni a cselekmények cságot és csak angol és zsidótos dolog, hogy látják még be hibáját és ha ambiciózus vezreklámot keres

A libanoni — kezdettől fnaí ügyekre vnoni kormányvégzetes politikai emigrkül. Ez azonban meg kell nyug

A

Egy másik

Kol” a paleszt mutat arra, hval azonos. Ez zetek felelősek hatalmat a tagánérdekeiket akarnak meg házakat rombnak és ártatlan ért nem kénys a terroristákat idegen, hogy e akarják megér ror csak az a zet a fe zésására? Az valóban szivü sát, harcolnió megfelelő me palesztinai ké

A libanoni lapot, amely lesztinai kérd zurnalémi anyagilag.

Az

Jeruzsálem,

Sark” című a tór arra, hogy Törökország talanságot ke emlékeztet az azt tanácsolt miniszternek, csolatokat Az fog omlani a jóslatot igaz di megújító Angliával. V tása nélkül ma alexandre ma szüksége háboru veszé országnak v semlegesítse Anglia ellen ken fogja ta bokat. De n fog megelőés Aleppot és m ni kebelezn

Anglia támogatásával török-zsidó katonai egyezmény készül?

A beiruthi lapok a palesztinai arab terror ellen

Beiruth, július 28. A Beiruthban megjelenő „Al-Ithar al-Libanoni” című arab napilap feltűnést keltő vezércikket közöl legutóbbi számában a palesztinai kérdésről. Többek között kifejti, hogy a szíriai és libanoni arab politikusoknak be kell látniuk, hogy a palesztinai kérdés megválaszolása csak a zsidók és az arabok részéről történhetik, ha ők maguk keresik erre a megoldást. A gyújtogatások, merényletek, vérontások nem fognak megváltást hozni az arabok számára. Ezek a cselekmények csak demoralizálják az ifjúságot és csak erősítik a felosztási terv angol és zsidó híveinek pozícióját. Sajnálatos dolog, hogy a palesztinai arabok nem látják még be eddigi politikájuk súlyos hibáját és hagyják magukat félrevezetni ambiciózus vezéreiktől, akik pozíciókat és reklámot keresnek a maguk számára.

A libanoni közvélemény — írja a lap — kezdettől fogva ellene volt a palesztinai ügyekbe való beavatkozásnak. A libanoni kormány több ízben figyelmeztette végzettségre a palesztinai politikai emigránsokat, de eredmény nélkül. Ez azonban nem elég, a kormánynak meg kell nyugtatni a kedélyeket.

A palesztinai arab vezetői és a terroristák

Egy másik beiruthi lap, a „Lisan il Kol” a palesztinai helyzetéről szólva, rámutat arra, hogy az valóságos anarchiával azonos. Ezért a helyzetért az arab vezetők felelősek és bűnösök, akik átadták a hatalmat a terroristáknak. A vezetők magánérdekeiket nézik és a nép számájára akarnak meggazdagodni. A terroristák házakat rombolnak és mezőket gyújtogatnak és ártatlan embereket gyilkolnak. Miért nem kényszeríti a palesztinai lakosságot a terroristákat, akiknek legnagyobb része idegen, hogy elhagyják az országot? Nem akarják megérteni az arabok, hogy a terror csak az angolok malmára hajtja a vizet a felosztási terv megvalósítására? Azoknak az araboknak, akik valóban szívükön viselik Palesztina sorsát, harcolniuk kellene a terror ellen és megfelelő megoldást kellene keresniük a palesztinai kérdésre.

A libanoni kormány betöltött egy arab lapot, amely igazolt cikkeket közölt a palesztinai kérdés kapcsán. A lapot a volt jeruzsálemi mufti és hívei támogatják anyagilag.

Az angol-török barátság az arabok tragédiája

Jeruzsálem, július 28. A „Maraat el Sark” című arab lap vezércikkében rámutat arra, hogy Anglia, Franciaország és Törökország szoros barátsága nagy nyugtalanságot kelt az arabok körében. A lap emlékeztet arra, hogy Abdul Asiz szultán azt tanácsolta Faud pasa török külügyminiszternek, hogy keressen baráti kapcsolatokat Angliával, mert különben össze fog omlani az ottomán birodalom. Ezt a jóslatot igazolta a világháború. Most pedig megújította barátságát Törökország Angliával. Világos, hogy Anglia támogatása nélkül nem győzhetett volna Ankara az alexandrettei kérdésben. Angliának ma szüksége van Törökországra a jövő háború veszélyére való tekintettel. Törökországnak viszont fontos érdeke, hogy semlegesítse az arabokat, de ha az arabok Anglia ellen lépnek fel, úgy Ankara féltékeny lesz a területén élő arabokra. De nyilvánvaló, hogy Ankara nem fog megelégedni Alexandrettával, hanem Aleppot és más területeket is be fogja akar ni bekebelezni. Mi fog maradni Szíriából?

Nincs kizárva, hogy Szíria összezsugorított formájában kénytelen lesz Palesztinával egyesülni, angol protektorátus alatt.

Török-zsidó katonai egyezmény?

Szíria e pillanatban nélkülöz minden hatalmat. Törökország mögött pedig ott állnak a zsidók és ha sor kerül Palesztina felosztására, nagyon valószínű, hogy a zsidó állam katonai szerződést fog kötni Törökországgal, mely biztosítani fogja pozícióját az arabokkal szemben. Anglia

Miron Cristea pátriárka levele a romániai németek helyzetéről

„Saját ardeali román testvéreimnek kívánom a szászok gazdasági és szociális helyzetét”

Bucuresti, július 28. Miron pátriárka miniszterelnök az alábbi levélben köszönetet mondott Fritz Fabriciusnak, a romániai német kisebbség képviselőjének azt a táviratát, amelyet Fabricius a pátriárka 70-ik születés napja alkalmából intézett hozzá:

„Szívvel köszönöm a kapott szerencse kívánatokat. Ami a romániai németeket és életét illeti, nehezen hiszem, hogy más országokban a többség körében elszéledt kisebbségi nép szebb, kulturális, gazdasági és társadalmi fejlődést élvezzen, amilyen helyzetet még saját ardeali román

Csak a „Nivea” adja meg bőrnek a kívánt kisportolt-barna árnyalatot és egyben csökkenti a leégés veszélyét is.

minden bizonnyal támogatni fog egy ilyen egyezményt. Ki tudja, nem a zsidó tőke biztosítja-e azt a 16 millió fontos kölcsönt, amit most Angliától kap Törökország. Így esnek az iraki, szíriai és palesztinai arabok az angol-török barátság áldozataivá. Meg kell teremteni az arab országoknak reális erejét, hogy védekezni tudjanak és meg tudják őrizni pozícióikat a Közel-Keleten.

igen súlyos rákbetegségben szenvedett, járnai sem tudott és ma már féltéves kezelés után jár és boldogan, lelkesedve beszél arról, hogy a rövidhullámokkal való kezelés óta mennyire javult az állapota. A többi beteg is, akiket Samuels tanár a rákkutató értekezlet résztvevői elé állított, mind a fokozatos javulás állapotában vannak.

Az amszterdami világértekezleten megjelent orvostudósok annyira figyelemreméltóknak és reménykeltőnek tekintették Samuels rákdiagnosztikáját és rákgyógyító módszerét, hogy kimondták: a kérdés tanulmányozására bizottságot alakítanak, mely állandó készületségben marad és melynek tagjai az új gyógy mód terén elért eredményeket egymással azonnal közlik.

A híres amszterdami rákkutatónak már a világ minden komoly orvostudományi folyóiratában jelent meg beszámolója a rákdiagnosztika és az új rákgyógyító mód terén végzett kísérleteiről és eredményeiről. Hogy milyen nagy érdeklődést és várakozást keltenek ezek a beszámolók, azt bizonyítja az is, hogy fél év sem telt bele és máris a világ minden részén, Japánban, Dél-Amerikában éppúgy, mint Európában országok részletes ismertetéseket jelentek meg az orvostudományos lapokban azokról a kutatásokról és kísérletekről, amelyeket Samuels tanár végzett.

Endogén Endokrin-Therapie címen meg is jelent már Amszterdamban németnyelvű műve, amelyben kísérleteinek eredményét összegezi.

Viktória királynő Franciaországban

Az angol királyi pár párizsi látogatása alkalmából a világlapok felelevenítették azt a két látogatást, amelyet Viktória angol királynő 1843-ban, illetőleg 1855-ben férje, Albert herceg kíséretében tett Franciaországban. A királynő híres naplója számos igen kedves incidensét jegyezte fel ennek a látogatásnak. Saint Germain-ban fehérbe öltözött fiatal lányok fogadták a királyi vendégeket. Az a fiatal hölgy, aki átnyújtotta a virágcsokrot, akinek az üdvözlő beszédet kellett elmondania, belezavarodott mondókájába s végül is úgy segített magán, hogy elkezdte hangosan kiabálni: Eljen az angol királynő! Eljen az udvarhölgye! Eljen az ő Albert hercege! Eljen III. Napoleon, a császár! Eljen az egész világ!

A Tuileriák termeiben tartott diszebről a királynő a következőket jegyezte fel naplójában: „Nagyon vidáman beszélgettünk, a császár (III. Napoleon) igen jó hangulatban volt. Sokat kacagunk egy antik kávéskanna makacsosságán, amely az inas minden próbálkozása ellenére sehogysem akart működni.” A világhírlapokról megjegyzi, hogy azon Anglia és az angol gyarmatok szépen szerepeltek és kiemeli, hogy a császár egy remek sevrisi vázát ajándékozott Albertnek. Bertie, a kis welsi herceg, a későbbi VII. Edward angol királyról kedves eseményt jegyzett fel a királynő: A kis herceg és nővére annyira jól érezte magát Franciaországban, hogy megkérdezték a császártól, nem maradhatnának-e még egy keveset? Eugénie császárnő azt felelte, hogy sajnos, ez lehetetlen, mert a királyi pár nem nélkülözheti őket. Erre a kis Bertie így válaszolt: „Ne higgye felség, még hat más gyermek van nálunk odahaza, igazán nincs szükségük ránk!”

Távolléte napján Viktória királynő ezt írta naplójába: „Itt, Saint Cloudban szeretnék néhány bucsusztó irni naplómba. Mélységesen hálás vagyok ezért a boldog hétért, a sok szép tájért, érdekes látványért és a fogadtatásért. Isten áldja meg ezt a két országot, adja Isten, hogy egyetértést még sokáig tartson az egész világ üdvére.”

Egy holland orvosprofesszor hipofizis-mirigy besugárzásával sikeresen gyógyítja a rákot

A rákgyógyítás szenzációja

Amszterdam, július 28. Július 23-án Amszterdamban értekezletre gyűltek egybe a világ minden részéről a leghíresebb radiológusok és rákkutatók. Ezt a világértekezletet dr. J. Samuels amszterdami rákkutató professzor hívta egybe, aki fél éve a rák gyógyításának új módjával kísérletezik egy új diagnosztikai megállapítás alapján. Samuels professzor nagy tudományos tekintélye, a rákkutatás terén végzett eddigi jelentős munkássága vonzotta Amszterdamba az orvostudósok, a legnevesebb rákkutatók egész tömegét. Az értekezleten jelen volt az amerikai Kobak professzor, akit egyenesen az amerikai állam küldött ki. Az amerikai rákkutatók képviselőjében megjelent még Kirken del tanár, olasz részről Guarini professzor, a római egyetem radiológiai intézetének vezetője és Lengyelországból Batinsky, a lodzi rádió intézet igazgatója.

A rákos szövetek lázas lélegzése
Az amszterdami értekezleten Samuels professzor részletesen ismerte fel az emberiséget tizedelő szörnyű betegség újkeletű diagnosztikáját, amely azon a téorán alapul, hogy a rosszindulatú daganatok szöveti lélegzése sokban különbözik a normális szöveti lélegzéstől. A rákos felburjánzott szövetek sokkal gyorsabban, lázasabban lélegznek. Ez az elv, ez a megállapítás, amelyhez már egy másik kiváló orvos, Karczag László is eljutott, az egyik pillér az új rákdiagnosztikának. A másik pillér az, hogy a rák kórokozója egy belső szekréciós mirigy, a hipofizis mirigy túlfokozott működése.

A rákkutatás terén végzett új kísérletek során megállapították ugyanis, hogy ha a rákos állapot hipofizis mirigyét kiirtják, a rákos betegség pusztító folyamata megáll. Eppen ez a körülmény teszi tehát valószínűvé az új rákdiagnosztikát.

A kiváló amszterdami orvostudós és biológus világos és szellemes okfejtéssel évelt az új téoria mellett. Be is mutatott egy általa konstruált új készüléket, amely a szöveti lélegzés vizsgálata terén fölélegessé teszi a régi, bonyolult és nehéz vizsgálatokat.

Az értekezleten résztvevők nagy figyelemmel és meggyőződötten hallgatták Samuels professzor előadását, amelynek során a kiváló rákkutató bemutatta tizenegy betegét is, akiket fél esztendeje rövidhullámokkal gyógykezelt.

A betegnek hipofizis mirigyét tette ki rövidhullámú besugárzásnak és megállapította, hogy a rövidhullámok hatása alatt az alapanyagcsere, az egész folyamata, ami a rákos betegségekben valóságosan elsorvasztja, felégeti a testet, szabályosabb lesz.

Tizenegy gyógyult rákbeteg

A ráknak rövidhullámmal való gyógykezelése terén már 15 éve folytak kísérletek. Párizsban például egy Lakhovszky nevű orosz emigráns tudós szintén rövidhullámú besugárzásokkal gyógyítja már jóideje a rákot. Gyógyeredményeit több külföldi egyetem kiküldöttjei ellenőrizték és mindannyian azt a véleményüket hangsúlyozták, hogy ennek a kezelési módnak igen biztatók az eredményei. Lakhovszky gyógy módja annyiban tér el Samuels tanár kezelési módjától, hogy ő nemcsak a hipofizis mirigyét sugározza be, hanem az egész szervezetet. Mivel a röntgen és a rádium már polgárjogot nyertek a rák tüneteinek enyhítésében, nem jogosultlan a remény, hogy a rokon-besugárzás, a rövidhullámokkal való kezelés valóban új korszakot nyitott e pusztító betegség leküzdése terén.

Samuels professzor által bemutatott betegek között volt egy holland orvos is, aki

STERN-féle orf. kóser vendéglő Oradeán

Str. N. Iorga (volt Zöldfa-uca) 19. Országserte díszített konyha, szolid Transzilvánia vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye.

Lakodalmakra és bankettekre külön nagyterem.

ארטה. כשר

árak, figyelmes kiszolgálás.

Amerika új gyógyhatású szerrel vonult be a romániai piacra

— Egy oradeai cég megvásárolta a REFIE szabadalmát —

Pár héttel ezelőtt Refie név alatt egy új gyógyhatású sóborszesz került forgalomba. A csinosan adjuztált üvegek használati utasításából megtudjuk, hogy ezt a háziszert kitűnő eredménnyel használják fejfájás, fogfájás, arcába és mindenféle reumatikus bántalmaknál. Csodálatos dolog: alig jelent meg a cikk a piacon, még jóformán ki sem tették a kirakatokba, máris beszélnek róla, máris akadnak emberek, akik be tudnak számolni arról, hogy milyen enyhítő és csillapító hatást érttek el a REFIE által olyan betegségekkel, amelyek esztendőkon át kínozták és gyötörték őket.

A REFIE nem európai találmány. Amerikai laboratóriumból került ki, s ott hódította meg a legszélesebb rétegeket. S egyáltalán nem esünk túlzásba, ha azt mondjuk, hogy az utóbbi években Kolombusz országának nemcsak technikában szárnyalja túl a kivénhedt kontinentet, hanem a medicina terén is. Elsősorban pedig olyan cikkeknél, ahol a praktikusságon van a hangsúly, ahol a fogyasztó gyors hatást és biztos eredményt vár.

Vannak cikkeik, amiből az amerikai ember sokat fogyaszt. Ilyen például a benzín, a töltőtöl és a rágógumi. Az amerikai ember életében mindez primőr szükségletnek számít, s ezért egyes márkák példátlan népszerűsége tettek szert. Amerikát járt emberek egyöntetű vallomása szerint a REFIE ugyancsak az elsőrendű közszükségleti cikkek közé tartozik. Ott van a házban, az irodában, viszik utra és kirándulásra. Mindenütt ott van a kis csodaiveg, s ha beáll egy pillanatnyi bágyadság, rosszullét, vagy ha megfájul az ember feje, bedörzsöli a fájó testrészt és pillanatok alatt felfrissül és megszabadul a fájdalmaktól.

A newyorki „The Jewish Press” orvosi rovatának a vezetője, dr. Zimberg hosszú cikkben foglalkozik a gyógyhatású háziszerek szerepével és rámutat arra, hogy az utóbbi esztendőkhöz növekvő tendencia észlelhető a háziszerek használata terén. Vannak szerek, amelyeket sok évszázad tapasztalata érlelt orvostani tényé. Ezek között is első helyet foglalnak el azok a szerek, amelyek a reumatikus bántalmakat igyekeznek kigyógyítani. Az emberiség mindig szenvedett a reumatikus megbetegedésektől, s ezeket a fájdalmakat már ezer esztendővel ezelőtt is igyekeztek különböző gyógyfűvekkel, különböző eljárásokkal enyhíteni.

Dr. Zimberg statisztikát közöl arról, hogy Newyork polgári negyedében hány zsidó családnál talált csillapítószereket. Abból indul ki, hogy a zsidók feltűnő nagy számban szenvednek különböző ideges és reumatikus bántalmakban. A legtöbb háznál csillapítókat használnak. A közönséges áspirintól kezdve a legkülönbözőbb színű porokig, — mindent megtalált a fiókokban. Az emberek a legtöbb esetben nincsenek tisztában azzal, hogy mennyire ártalmas egyes poroknak a használata, milyen romboló pusztítást végeznek az emberi szervezetben, nem gondolnak arra, hogy egy pillanatnyi enyhülésért később milyen nagy árat fizetnek. A kitűnő belgyógyász, a zsidó egészségügy egyik igen alapos ismerője néhány olyan szert ajánl olvasóinak, amelyek ártalmatlan voltáról szakértők előzőleg már meggyőződtek. Ezeknek a szereknek az a titka, hogy bedörzsölés esetén vérbőséget idéznek elő s anélkül, hogy ártalmára volnának a szervezetnek, enyhítik a fájdalmakat. S olvasói megnyugtatóására közli, hogy a REFIE a legkitűnőbb szerek közé tartozik s ennek nagyszerű gyógyhatásáról sok esetben már meggyő-

ződött. S most, pár hét óta minálunk is forgalomban van a REFIE.

Az okos és praktikus amerikai közéletből jutott hozzánk. Az óceán már nem nagy távolság többé. Amíg csak hajójárat közt össze bennünket, csak autót, rádiót és kitűnő írógépeket kaptunk onnan. Most azonban, amikor 30 óra alatt teszük meg az utat és randes repülőjárat-

ról beszélnek, amely Európa és Amerika között fogja lebonolyítani a forgalmat, átveszünk tőlük mindent, ami jó, ami hasznos és praktikus.

Az oradeai *Argentina Americana* megvásárolta Románia számára a REFIE szabadalmát és ennek eredményeképpen a mi kirakatainkban is megjelentek az első üvegek, a szenvedő emberek, akik többkevesebb eredménnyel mindent kipróbáltak már, most meggyőződhetnek arról, mi a REFIE titka, miért vonult be ez a gyógyhatású szer sok százezer amerikai polgár házába.

KÖZGAZDASÁG

Julius 25-ével életbeléptette a kormány az új kompenzációs A. és B. listákat

A minisztertanács július 26-án tartott ülésén elfogadta a nemzetgazdasági és pénzügyi miniszterek által előterjesztett új kompenzációs import-export jegyzékeket.

Az erre vonatkozó minisztertanácsi jegyzőkönyv úgy intézkedik, hogy az új kompenzációs listák július 25-ével lépnek életbe.

Az 1935 október 5-én életbeléptetett A) és B) jegyzékek, az azóta hozott összes módosításokkal egyetemben elvesztették érvényüket.

A minisztertanácsi jegyzőkönyvhöz csatolták azoknak az árucikkek felsorolását, amelyek 1938 július 25-ével kezdődőleg az A) listán exportálhatók, illetve a B) listán importálhatók kompenzáció alapján. Az A) listán fel van tüntetve az a devizahiány is, amelyet az exportőrök a kivitelre kerülő árak után a Banca Nationalának beszállítási kötelesek.

ESCHNAPURI TIGRIS (Hindu si remlék I. rész): óriásfilm még e héten vasárnapig bezárólag vetíti a CAPITOL-ország. — Aki még nem látta e nagyszerű, hatalmas világfilmet, az siessen SZOMBATON és VASÁRNAP megnézni, mert HETFŐTŐL a HINDU SIREMLEK II. részét kezd vetíteni a CAPITOL, amely még monumentálisabb, még csodálatosabb alkotás!

A nyugati demokráciák gazdasági tantaniáját készíti elő Morgenthau Párizsban

Morgenthau amerikai pénzügyi államtitkár franciaországi látogatása, amelyet eredetileg „magánjellegű nyaralásnak” tüntettek fel a hivatalos nyilatkozatok, egyre inkább egy nagy nemzetközi gazdasági együttműködésre vonatkozó megállapodás előkészítésévé kezd átalakulni. Erre vallanak azok a sorozatos tanácskozások is, amelyeket Morgenthau Patenotre francia gazdasági miniszterrel, majd Marchandean pénzügyminiszterrel folytatott, de különösen hangsúlyozzák Morgenthau utazásának nemzetközi gazdasági jelentőségét azok a bizalmas megbeszélések, amelyeket már napok óta folytat a francia és az angol gazdasági élet vezetőivel. Ezek a megbeszélések, amelyekről egyébként kétségtelenül szándékosan nem számol be az a nyilatkozat, amelyet Morgenthau legutóbb az öt megintertvjuoló francia újságíróknak adott, nem pillanatnyi eredmények elérésére irányulnak, hanem céljuk a nemzetközi pénzügyvilág hangulatának a kipuhatólása.

leirek a megállapítása. Ez a kibontakozás Morgenthau szerint franciaországi útja nem egyes meghatározott kérdések elintézésére irányul, hanem feladata inkább az általános gazdasági kibontakozás feltéte-

elsősorban a háborús adósságok kérdésének a gazdasági életből való kiküszöbölése útján képzeltető el.

H₂ a háborús adósságok problémája megszűnt, megszűnik az a tilalom, mely az USA számára ezidőig szigorúan lehetetlenné teszi azt, hogy az európai államoknak pénz- és áruhitelket nyújtson.

Okos ember nem szenved a hőségtől, leháti testét, lel-fűssit szervezetét valódi Diava sóborszeszsel.

Az, hogy Morgenthau nyilatkozata szerint „nem foglalkozik egyes konkrét kérdések megoldásával”, távolról sem jelenti azt, hogy az amerikai pénzügyi kormány vezetőjének franciaországi útja ne jelentene igen fontos — még Van Zeeland legutóbbi közismert tárgyalásainál is fontosabb — lépést a nemzetközi gazdasági korlátok lebontására. Kétségtelen, hogy Morgenthau Franciaországban várja meg az angol-amerikai gazdasági tárgyalások befejezését. Ha ezek a tárgyalások eredménnyel fognak bevégezni, ami bizonyosnak vehető, Morgenthau látogatása puhatóldásból át fog alakulni hivatalos diplomáciai küldetésé. Ennek a küldetésnek a célja, mint az Morgenthau legutóbbi nyilatkozatából is kiértezhető, a nagy nyugati demokráciák közötti gazdasági együttműködés teljes kiépítése lesz, hogy ezáltal megszüntethetők legyenek azok a támadások, amelyek ezeknek az államoknak a valutáit és a gazdasági életét az utóbbi időben egymásután érték.

Banati piac

Mérsékelt optimizmus a textilpiacon

Timisoara, július 28. (Az Uj Kelet tud.) A mai üzlettelenség közepette valóságos óázist jelelt a textilpiac. Nem mintha az angrosszisták vagy a detailisták nem bírnák a nagy üzletmenetet — és mikor nem bírták! — hanem, mert itt, ezen a téren van üzleti kedv, vállalkozás és számos kombináció lehetőség is van.

A tavaszi szezon — most állapítják meg — elfogadható alapon zárult s a kihelyezett árúért járó pénzek — mondják a gyárosok és az angrosszisták egyaránt — minden különösebb zavaró momentum nélkül befolytak. Ez a körülmény nagyon megkönnyíti a mostani őszi szezon megindulását, mely élnék és elfogadható időben meg is indul. Ha nem is üti meg az 1935—36 és 1937-es szezeleji évad arányait. De panaszra nincsen ok. Egy nagy angróóg főnöke igen találóan mondotta: — Aki a textilpiacra ezidőszereint panaszoktól, túlzott követelésektől áll elő, aki viszont nagyon dicsőszik, az meg a másik végletbe esik bele. Az igazság az — mondotta — hogy az üzlet a mai körülményekhez képest — jó!

Ami a textilárakat illeti, itten a korábbi évekkel emeléssel kapcsolatosan 2.5—3 százaléki emelkedést könyvelhetünk el. Ez azonban olyan áremelkedésnek számít, mely a vevőt nem riasztja el a vásárlástól. A tavasz egyébként azért zárulhatott elfogadható mértékkel, mert a falusi lakosság az idén minden tartózkodás nélkül fedezte ténylegesen mutatkozó szükségletét. A városi fogyasztó sem bizonyult rossz vevőnek. Az emelkedéses téli visszavonulását és tartózkodását mindennemű vásárlástól most hozta valamelyes formában be.

A fapiac hírei

A fapiacról semmilyen biztató hírt nem lehet kapni. Itt elsősorban a tűzifapiacra gondolunk, mely a legközelebb áll a városi és falusi lakossághoz. Pillanatnyilag két érdekes jelenséget regisztrálhatunk. Az egyik nincsen elegendő tűzifa, alig van valamelyes említésre méltó kínálat a piacokon, — a másik: a városi fakeskedők sietve igyekeznek tudni mostani készleteiken és látszólag semmi gondot sem fordítanak új áru, helyesebben téli faáru beszerzésére. Pedig július vége van már s augusztusban, máskor a fakeskedők régen a teljes fakészlet felett rendelkeztek.

Utánajártunk a dolognak s ezzel kapcsolatosan a következő tanulságos információkat kaptuk:

Tűzifalóban — mondották illetékes helyen — nincsen komolyabbmértvű kínálat. A fatermelők és angrosszisták nem szívesen adnak túl fakészleteiken. Nem lehet ugyanis tudni — mondják ők — mi lesz az árkörül. Tehát inkább várnak. A városi detailkereskedő viszont azért ad sürgősen túl mostani készletén és nem vásárol új fakvantumokat, mert egyrészt: minden körülmények között megfelelő tökéhez akar jutni, hogy adott esetben mégis vehessen új árut, másrészt viszont nem mer vásárolni új, nagyobb fakvantumokat, mert nem tudja, hogy városkonként milyen maximális árakat fognak a hatóságok fejei megállapítani. Könnyen megtörténhetik, hogy ezek a maximálisok alatta fognak állani annak az árnak, amelyen a városi detailkereskedők maguk beszerették a tűzifát.

Önként jelentkezett az áorvos. Budapestről jelentik: Megirtuk, hogy Németh Béla hamis orvosi diplomával közösi orvosi és vasuti orvosi állást vállalt Sárboárgódon. A leleplezés után Németh pár napig szökében volt, majd önként jelentkezett a budapesti főkapitányság bünyügyi osztályán s elmondotta, hogy 9 és fél éve van a debreceni orvosi egyetemen, vaiami megmagyarázhatatlan érzés miatt azonban sohasem tudott levizsgázni. Két évvel ezelőtt aztán a Rákóczi-uton uccai árusal ismerkedett meg, aki néhány nap múlva közjegyzőleg hitelesített diploma-másolatot adott át részére. Az áorvos atyja miniszteri tanácsos volt, aki néhány évvel előbb meghalt, családja semmit nem tudott a történetekről. A rendőrségen azt hiszik, hogy nem az uccai árus, de mások játszottak közre a hamis diploma-másolatnak megszerzésében. Az eljárás folyik.

Megkettőzik a légi forgalmat Ausztrália felé. Sidneyből jelentik: A németalföldi légi szolgálat Batavia és Sidney között és az angol társaságok India—Ausztrália között megkettőztették járataikat. Az akcióba Európa összes légi társaságai bekapcsolódtak. Az osztrák repülés például egészen fantasztikus tervekkel foglalkozik. Bécsből egyenes összeköttetést teremt Sidneyvel s ezt az utat a gépek nyolc nap alatt fogják megtenni. A hajóút Triestből Sidneyig gyorsabbnál is majdnem egy hónap.

Schwartz Menyhért

orthodox zsidó leányintézet

Fiu és Leánygyermek nyaralótelepe Bratlan

(a hegyek között) felvessz gyermekeket augusztus hórá napi 100 lejes pénzió árák mellett. Hízókura! Tökéletes felügyelet! Érdeklődni ORADEAN, str. Ep. Clorogariu No. 8. Telefon 12-11, vagy Bratlan (jud. Bihor).

Törvény útján akadályozza meg az Egyesült Államok kormánya a nemkívánatos eszmeáramlatok terjedését

WASHINGTON, július 28. (Rador.) Cordell Hull külügyminiszter közölte a nyilvánossággal, hogy a minisztérium mellett törvény útján létesített új ügyosztályok az Egyesült Államok és a világ többi államai közti értelmiségi, kulturális, művészeti kapcsolatok szorosabbátételének célját fogják szolgálni. Az új törvény által a kongresszus meg akarja akadályozni bizonyos eszmeáramlatokat, az Egyesült Államokkal szomszédos országokból, főleg Dél-Amerikából való behatolást.

Kirándulásokat és sportünnepélyeket fognak rendezni a romániai munkásság számára

A szakszervezetek örömmel járultak hozzá Ralea miniszter terveihez. A pénzügyminisztérium állapítja meg a horgász és borpárlat vételárát

Bucuresti, július 28. Tegnap este folytatták a munkaügyi minisztériumban a munkások szabadidejének helyes felhasználására vonatkozó megbeszéléseket, amelyen résztvettek a fontosabb szakszervezetek képviselői is. Ralea miniszter terveite szerint elsősorban kirándulásokat rendeznének a munkásvilág számára, hogy az megtekinthesse az ipari centrumokat, történelmi becsű városokat, emlékműveket és általában mindent, ami érdekelheti. Egy és többnapos kirándulásokat fognak

rendezni. A mezőségek munkásait a hegyekbe fogják vinni és fordítva. Sportünnepségeket, labdarugó, kerékpár, stb. mérkőzéseket fognak rendezni munkáscsapatok számára. Ralea miniszter terveit örömmel karolták fel a szakszervezetek. A hivatalos lap mai száma a szesz és szeszestál-kimerési monopólium törvény módosítására közöl dekrétumot oly értelemben, hogy a borból sajtolt szesz és borpárlat vételárát a pénzügyminisztérium állapítja meg.

A politika hatása az idegenforgalomra

Románia idegenforgalma emelkedőben — az osztrák fürdőknél rosszul megy

Ciuj, július 28. Az idén több európai országban idegenforgalmi válság észlelhető. Világhírű és máskor zsúfolásig telt fürdő- és gyógyhelyek ezekben a nyári hónapokban vendéghiányról panaszkodnak, míg egyes vidékek és országok idegenforgalma váratlanul megerősödött. Az eltolódásnak külpolitikai okai vannak és az utóbbi hónapok eseményei, különösen pedig az Anschlusra vezethető vissza. Az Anschluss ilyenformán nemcsak Európa térképét változtatta meg, de az európai idegenforgalomban is hatalmas arányú eltolódást idézett elő.

Csappant-e Románia idegenforgalma? — erre a kérdésre kerestünk váauaszt olyan helyeken, ahol az idegenforgalmat lebonyolítják. A válasz, amit kaptunk igen érdekes és egyben tanulságos is.

Románia idegenforgalma nem csappant, sőt emelkedett, ami annak tudható be, hogy igen sok külföldi, aki eddig az osztrák fürdő helyeket látogatta, most Romániába jött nyaralni. De más országokból is kapott fürdővendégeket az ország, olyanokat, akik eddig Romániát elkerülték. Igen nagy látogatottságnak örvendenek az ardeali és a Fekete-tengeri fürdőhelyek, ahová különösen a cseh-szlovák állampolgárok látogatnak el nagy számban.

Míg Románia idegenforgalma emelkedett, a romániai állampolgárok szokásos nyári külföldre való önzönése csökkent. Nem sokkal ugyan, de husz-harminc százalékpontos lankulást mégis meg lehet állapítani. Ennek oka egyszerű. Románia nyári üdülési-utazó lakosságának zsidó hányada, amelynek nagysága eddig az osztrák és a német határ mentén fekvő fürdőhelyeket látogatta, most vagy itthoni fürdőhelyen nyaral, vagy egyáltalában nem utazott külföldre. Vagy azok is, akik mégis külföldön nyaralnak, akik eddig a Semmeringet, a Salzkammergut területét, vagy a német határon fekvő cseh-szlovák fürdőhelyeket keresték.

A rendőrségben új árus, de mások diplomás másolatát írás folyik. A rendőrségben új árus, de mások diplomás másolatát írás folyik. A rendőrségben új árus, de mások diplomás másolatát írás folyik.

— **Lezuhant a telefonoszlópról egy munkás.** Sighetről jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt a kisállomás közelében. — Velkoni Albert szerelő telefonoszlópnál dolgozott, munka közben elvesztette egyensúlyát és több méter magasságból lezuhant. Sulyos belső zúzódásokat és lábtörést szenvedett. — Kórházba szállították.

— **Fordítások bármilyen nyelven Dr. Mandel Fordító Irodában Ciuj, Str. Memorandului 24.**

MIT HASZNÁL A SZÉPEN TERITETT ASZTAL...

ha a legyek zavartalanul sétálnak a tányérokon és evőeszközökön. Azáltal, hogy mindenhol mászkálnak milliárdnyi baktériumot hordoznak magukkal és lerakják az asztalra a fertőzés csirait, oly láthatatlanul, mint a veszély, mely az Ön és asztaltársai egészségét fenyegeti. Irtsa a legyeket FLYTOX-al!

A nemzet egysége

Mária királyné ravatalánál, a gyászbarorult nemzet szeretete vette körül Fenséges Fiát, Öfelsége II. Károly királyt, a halhatatlan korona hordozóját. A fiú szeretetből fakadó mély fájdalom, komoly visszhangra talált az uralkodó körül felsorakozott nép lelkében. Sinaiban és Curtea de Argesen a fehér szumános, nemzeti viseletbe öltözött fa-

szennedő katoknáknak s a különféle társadalmi betegségekben szenvedő városi gyermekeknek is. Egyesületet alapított, a „Principele Mircea“-t, a Cotroceniben eltemetett ifjú herceg emlékére s ezek az egyesületek nagyban hozzájárultak a bucaresti gyermeknyomor enyhítéséhez s a gyermekek hatalmas tömegét mentették meg az elsatnyulástól s az elpusztulástól.

lusiak sűrű sora vonult el, utolsó üdvözlést hozva a mindörökké távozó nagy Királynénak. De felsorakozott a ravatal mellé a főváros lakossága is, valamint a Sinaia—Bucuresti és Curtea de Arges közötti falvak gyászoló népe. Hallhatatlan érzékével megérezte ez a nép azt az igazi kapcsolatot, amely közötté és a korona között volt. Hisz ez a korona mindenkor a nép védelmezője volt s Mária királynénak sorsdöntő szerepe volt a parasztság életében annyira jelentős földosztásban. Ferdinánd király mellett ő is megérezte 1917-ben, ezekben a nehéz napokban a földet Románia népének. A föld, amelyet vérükkel áztattak, végre az övék lett. Az évszázados igazságtalanságok jóvátételében nagy szerepe volt Mária királynénak. A földeket elvették a nagybirtokosoktól s azoknak kezére juttatták, akik dolgoztak érte.

Mária királyné, valójában Királynője volt népének. A ravatal körüli egységes gyász, biztos képet ad arról, mennyire szerette őt a nép. S az így megvalósított nemzeti egység legyen biztató utmutatás a jövőre nézve, a szívek és lelkek békéjének megteremtésére.

Ebben a szent nemzeti egységben fognak megvalósulni a mindörökké eltávozó nagy királynő parancsai s a mostani idők fenséges utmutatásai.

— E hét végén megkezdte a behozatali engedélyek kiadását. Bucurestiből jelentik: Gh. Leonte, a nemzetgazdasági minisztérium vezetőjére a folyó évnegyed nyersanyagbehozatali kereteinek felosztásán dolgozik. Előreláthatólag a hét végén megkezdődik a behozatali engedélyek kiadása.

— Szabadlára helyezik Rotschild bárót. Londonból jelentik: A Daily Herald jelentése szerint rövidesen szabadlára helyezik Louis Rotschild bárót, ki Bécsben van letartóztatásban. Rotschild báró Franciaországban fog letelepedni.

— **Agárreform a Korona kötelessége** lett s azt végre is hajtotta. Mária királyné a földművelők királynője volt. De királynője volt a harctéren

Kis zenei hírek

Strauss Richard legújabb egyfelvonásos operája „Friedens-tag“ (Béke nap) a napokban kerül előadásra a müncheni ünnepi-ciklus keretében. Strauss azonban máris egy „Daphne“ című új operát fejezett be, melynek ősszel lesz a bemutatója.

Az új újpesti színház építését rövidesen megkezdik. Igazgatója az elhunyt, kiváló Sebastyén Géza öccse, Sebastyén Mihály lesz.

Fischer Annie-t, a világhírű magyar zongoraművészt Fritz Busch, a hírneves dirigens táviratilag kötötte le november 2-iki kopenhágai hangversenyére. A művészt özi hangverseny-körútja külföldön Francia-, Olasz-, Svéd- és Finn-országokba szólítja.

Engel Iván, fiatal magyar zongoraművész legutóbb Londonban nagy sikerrel hangversenyzett. Budapesti hangversenye októberben lesz.

Dobrown Issay, a kiváló zsidó karmester, ki a múlt évben a budapesti operánál is sikeres tevékenységet fejtett ki, most fejezte be portugáliai hangverseny-körútját. A jövő évadban Magyarországon kívül Palesztinában, Egyiptomban, Olaszországban, Belgiumban, Hollandiában és Jugoszláviában fog vendégszerepeltetni. Ezenkívül Ausztriába is kapott meghívást Dobrown, husz estére terjedő hangverseny-körútra.

A trencsén-tepitzi nemzetközi kamara-zenei ünnepélyek során az „Uj magyar quartet“ bemutatja Kodály Zoltán zongora-négyesét is a világhírű szerző közreműködésével.

Cortot Alfréd, a nagyszerű francia zongoraművész részt vesz a luzerni zenei ünnepelen. Cortot egyébként a legtöbbet foglalkoztatott művészek közé tartozik; a jövő évadra már 150 hangversenye kötötték le.

Zim Francescati, a nemrég feltűnt kiváló olasz hegedű-művész Dél-Amerikában van, ahol a nagyobb városokban rendkívül nagy sikerrel hangversenyez.

Schnabel Artur, ki mint zongoraművész elismerten a legértékesebb és legmélyebb előadók közé tartozik, már régebben nem szerepelt Európában, mert állandóan amerikai hangverseny-körutakon van, ahol túlnyomórészt Beethoven-ciklusokat rendez. A jövő évad elején azonban európai körútra indul.

A szegedi szabadféri előadások megkezdődtek. Főrendező: Janovics Jenő dr. Kodály Zoltán Háy János-a is szerepel a szegedi játékok során. Főszereplő: Palló Imre dr., a budapesti opera kiváló baritonistája.

Janáček Leo, a cseh nagy komponistája tíz éve halt meg. Az évforduló alkalmából Prágában augusztus végén nagyszabású opera és hangverseny előadások lesznek Janáček műveiből, kinek „Jenufa“ című nagyszerű operája a világ legtöbb dalmai-színpadát bejárta.

A karlsbadi városi színházban megkezdődtek a nagy operette előadások. Suppé „Dichter und Bauer“-én kívül Lehár „Mosoly országát“ is felújították. Most egy karlsbadi zeneszerző, dr. Oehm Ferenc új operette-jét, „A nizzai kaland“-ot készítik elő premiéréként.

Zádor Jenő, a Bécsben élő kiváló zeneszerző befejezte új operáját, melynek szövegét Gogol „Revizor“-ából Mohácsi Jenő írta.

Virovay Róbert, Hubay Jenő tanítványa, egészen fiatal kora dacára nagy karrier előtt áll. Ősszel Amerikába megy, ahol hangverseny-körútra kapott szerződést.

Huszonkét milliárd dollárt költött hat év alatt közmunkákra az amerikai kormány. Washingtonból jelentik: A hivatalos jelentésből kitérnek, hogy a szövetségi hatóságok 1932-től máig 22 milliárd dollárt költöttek a munkanélküliség megszüntetését célzó közmunkákra.

Még nem állították helyre Apahida és Razboieni közötti a pályatestet. Mint megírtuk, a nagy esőzés következtében tegnapelőtt éjjel Apahida és Razboieni közötti Vazea Florilor megálló közelében mintegy 500 méter hosszúságban a vasúti pályatest megrongálódott. Emiatt ezen a vonalon átszállással bonyolította le a CFR a személy- és áruforgalmat. A pályatest helyreállításán több vasúti munkás dolgozik, a mai napig azonban még nem sikerült a megrongált pályatestet helyreállítani és a forgalom továbbra is átszállással történik.

SPORT

Tizennégyre emelik fel a Nemzeti Bajnokság A) létszámát, hogy az Universitáteának és egyik Oradeai csapatnak helyet szorítsanak?

Fontos kérdések szerepelnek a Consiliul Federal julius 30-külésének napirendjén

Cluj, július 28. (Az Uj Kelet tud.) A labdarúgószövetség tanácsa, a Consiliul Federal julius 30-án Bucuresztben ülést tart. Az ülés napirendjén számos igen fontos kérdés szerepel, amelyek Románia labdarúgóportféléterére komoly kihatással lehetnek. Mindenekelőtt is illetékes helyről nyert bizalmas értesítéseink szerint az

ülésem komoly formában szó lesz a Nemzeti Bajnokság első osztályának 12-ről 14-re való felemeléséről.

amely esetben az Universitáteának és egyik oradeai futballcsapat visszakérülne az A) csoportba. (Szó van arról, hogy a CAO és Crisana fuzionálnának, mely esetben az új egyesület esetleg FC Oradea néven kerülne be az első osztályba.) Allitóltag a terv mögött maga Tilea Viorel dr. a labdarúgószövetség elnöke áll.

A továbbiakban az ülés napirendjén szerepel a B) liga csoportjainak összeállítása is. Hír szerint

a jövőben a B) liga küzdelmet négy csoportban egyenként tíz együttes részvételével bonyolítanak le.

A mai helyzet szerint a négy csoport összeállítása ez lenne:

- I. csoport:**
1. Unirea Tricolor (Bucuresti).
 2. Telefon Club (Bucuresti).
 3. Makabi (Bucuresti).
 4. Turda (Bucuresti).
 5. Dacia Unirea (Braila).
 6. Franco Románá (Braila).
 7. ACFR (Brasov).
 8. Victoria (Constanta).
 9. Prahova (Ploesti).
 10. ?

- II. csoport:**
1. Dragos Vodá (Cernauti).
 2. Jahm (Cernauti).
 3. Textilá (Jasi).
 4. Sporting (Chisinau).
 5. HLA (Rádauti).
 6. Traian (Tighina).
 7. Gloria CFR (Galati).
 8. DVA (Galati).
 9. ?
 10. ?

- III. csoport:**
1. CAMT (Timisoara).
 2. Vulturii (Lugoj).
 3. Jiul (Petrosani).
 4. Minerul (Lupeni).
 5. Crai Iovan (Craiova).
 6. Rovine Grivita (Craiova).
 7. Soimii (Sibiu).
 8. SGS (Sibiu).
 9. CFR (Simeria).
 10. Unirea (Alba-Iulia).

- IV. csoport:**
1. CAO (Oradea).
 2. Crisana (Oradea).
 3. Staruinja (Oradea).
 4. Industria Sármei (Câmpia Turzii).
 5. Universitáte (Cluj).
 6. Victoria (Carei).
 7. Tricolor (Baia Mare).
 8. Muresul (Târgumures).
 9. Monopol (Târgumures).
 10. Olimpia CFR (Satumare).

A Consiliul Federal ülésének egyik igen fontos napirendipontja a labdarúgószövetség új szervezeti szabályzata.

Az új szabályzat tervezet alapján a szövetség közvetlenebbül ellenőrizheti az egyesületek belső életét. A szövetségnek joga lesz a mérkőzések bevételeinek hovatfordítását is ellenőrizni.

Amennyiben bebizonyosodnék, hogy az egyesület bevételei jövedelemforrást jelentenek a vezetőség tagjainak, az egyesületet törölhetik a szövetségből.

Ha valamely egyesület nem tartaná meg közigyelését az alapszabály szerinti időben, a szövetség hívja össze a közigyelést.

Ezentul újságíró, játékvezető és hivatalos személy nem képviselhet egyesületeket a szövetségben.

Külön fejezet foglalkozik az edzőkkel. Ezentul csak a szövetség által kiállított különleges engedéllyel működhetnek.

Külföldi edzők is csak ezzel az előzetesen megszerzett engedéllyel vállalhatnak állást.

Az edzőknek tilos nyilatkozatot adniok csapatuk játékaról, vagy játékosaival kapcsolatban. Az edzők kötelesek a válogatott rendelkezésére állni.

A pályán való rend tekintetében az olasz szabályzatot követik.

Most ösztől kezdve a NB mérkőzésekre a bíróküldés titkos lesz.

Amennyiben egy évben több mint öt válogatott mérkőzés lenne, az ötödik mérkőzéstől kezdve játékosonként 5000 lej kártérítést fizet a válogatott játékos egyesületének a szövetség.

Végül ezentul a bajnoki év közben is lehet átigazolni játékos. Ez azonban csak alsóbb osztályból felsőbb osztályba történhet és a játékos ugyanabban az évben nem térhet vissza első egyesületébe.

A Consiliul Federal ülésén szó lesz a Bindea-ügyről is. Tilea Viorel dr. elnök kívánságára Bindea megidéztek az ülésre, ahol ügyét a teljes plénum előtt fogják tárgyalni.

Csak röviden...

Országos teniszverseny kezdődik csütörtökön reggel a clujai SPC Marechal Foch uti pályán, amelyen az ország legjobb teniszesei vesznek részt. Első nap a CAC ifjúsági kupamérkőzéseket játsszák. Ma, pénteken már teljes lesz a szenior mezőny is, amelyben a helyi egyesületek legjobb játékosain kívül az ország számottevő játékosai foglalnak helyet.

Ilyet. Itt van a többek között P. Zizovits Lenke országos bajnoknő, míg a férfiegyesben Marin Bădin, a szép stílusban játszó volt profi versenyző jelenléte az esemény.

Tegnap Bucuresztben véglegesen megállapították a Nemzeti Bajnokság döntőinek dátumát, még pedig augusztus 14 és 21-ben. Ezután sorshúzás utján eldöntötték a sorrendet is. Eszerint az első mérkőzés Bucuresztben, a második Timisoaran lesz a Ripensia és FC Rapid csapatai között. A döntő időpontjaira való tekintettel előhatározást nyert, hogy az 1938-39. évi Nemzeti Bajnokság A) küzdelmei augusztus 28-án kezdődnek.

Felházt, a CAO többszörös válogatott középfedezetét, aki lábtörés miatt kényszerpihenésre volt kényszerítve, de már felépült, hír szerint a Ripensia szerződteti.

A Bindea-ügy nemzetközi frontján a legutóbbi események a következők: Budapesten, az MLSz folytatási tagjai ülésén a Ferencváros haladékosan kért, hogy a tettet bevezesse. Az egyesbír ehhez hozzájárult, az FTC pálya azonban felfüggesztés alatt marad. A KK elnöke Coppola táviratot intézett az MLSz-hez, amelyben közli, amennyiben nem nevezik meg a bírókat, a KK bizottság tagjainak Korányi és Háda felfüggesztését fogja javasolni. — A Ferencváros feljelentette Bindeát az ominózus mérkőzésen tanúsított viselkedése miatt, mint-hogy a vezetőség szerint a mérkőzés utáni incidenst ez idézte elő. — Pesten egyébként komoly az aggodalom, hogy a Bindea-ügy miatt megszakad a román-magyar sport-érintkezés.

Cojoena gyógyfürdőn

a hagyományos

Anna-bált

Kezdeté este 10 órakor. Elsőrendű Jazz-zenekar. A fürdőre saját autobuszaink este 9 órakor indulnak. Belépési díj tetszés szerint. A bált fedett helyiségekben kedvező idő esetén is megtartják.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláíráskérésnek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Szűlők figyelmébe. Diáklány ortodox házaspárnál gondos uri otthon talál Budapesten. Iskolához, zeneakadémiához közel. Megkeresést augusztus 1-ig Király u. 47. I. 33, Budapest, Kemény.

Detali puhafakereskedő eladásban gyarkorlót tisztviselőt keres. Ajánlatokat: „Jó detalista vagyok“ címen a kiadóba.

Eladó parcellák Regele Ferdinand 72 ingatlanál kezdődő Str. Gojuba torkoló miniszterleg engedélyezett, még a nyáron modernül elkészítendő 10 méter széles belvárosi utcában. Érdeklődni Regele Ferdinand 72, vagy Marechal Foch 44, földszint, kapu alatt balra harmadik ajtó.

Csar Salom parcella eladó. Cím: Káhn Kálmán, Sighet.

Angliába utazom augusztus 1-én, komoly megbízásokat vállalom. Körülbelül négy hét múlva jövök vissza. Cím a kiadóban.

JAHREZENTABLA alumíniumból tetszőt, kisalak, egyszemélyes 150 lej, kétszemélyes 250 lej. Megrendelésnél zsidó dátum közlendő. Boros papirkereskedés, Cluj.

Atvénnek belvárosban egyszobás összkomfortos lakást azonnalra. Revue Cluj, Reg. Ferdinand 23.

Eszkivők, eljegyzések, barmicvemok, szidk rendezését vállaljuk itt háznál. Házhoz is megyek, vidékre is. Jó ort. kóser házikoszt kihozására is. Adlerné, Sta. Gen. Gerescu 7.

Perfekt román, német, magyar levelező mérelegépes könyvetöl ajánlkozok Utazól minőségben is jó eredményeket produkált, bármily hasonló állást elfogad szerény igényekkel. Szives megkereséseket a kiadóba kér. „E tartó munkasor“ jelgére.

500 drb. kisebb nagyobb teljes jó karban lévő ládák eladók. Érdeklődni Wilhelm Nef-tali cégnél Blaj.

Képviseletet vállal Bucuressti részére jól bevezetett kereskedő. Ajánlatok „Garancia képes“ jelgére a kiadóba.

15-20.000 lei óvadékkal rendelkező román, magyar, német nyelvet beszélő volt jegyzői irnok, raktárnoki, felligyelő, vagy pénzeszedő, esetleg más hasonló állást keres. „Megbízható“ jelgére.

Róman gép- és gyorsírási leckéket vennék. Cimeket Royal mozgóba kérem.

Különbejárati, teraszos, burtozott szobá azonnalra kiadó. Str. Memoranduui 20.

Helyi képviselőket községekben is, egész Ardealban keres clujai cég, jövedelmező cikkek eladására. Választ: „Referencia“ jelgére a kiadóba.

Eladó szeszgyári épületek, nagy raktárakkal, lakásokkal, esetleg kazánokkal, transzmissziókkal, nagy telekkel, folyóvíz partján. Bármilyen gyári célra alkalmas. Vasúti állomás. Érdeklődni: Landau Géza Cluj, Str. Nouă 35.

HI

— SZOMBATOI KESEGYHÁZABA MARIA KIRÁLYY Bucuresztből jelle riarla székesegyház Mária királyné le Colan püspök kul viselm. Egyidejűl Ofelsége a királyi i kormány és a t nőkei jelenlétében kodó és a fóm mennek szombato gesből. A kultur utasította az őss ket, hogy szomb téniszteletet tar

— Időjárásjele giai intézet jelent kező időjárás vár váltakozó felhőzet zat, enyhe keleti zetekben, másutt változatlan hőmér csapadék. Ma dél mértek.

— Rövid hírek tomi királyné né nővéreivel tegnap shonnan Budapes egy istresi katon ben nekütközött meghalt. — A S kocsi, amelyben gasságból lezuhni sofor és még két tek. — Mint a T ből, a legfőbb sz 10-re összehívtá

Leveszi lábá hőség. Dörz arcát valódi teste lelke

— Tízifa kiut vállalat alkalmá Az utóbbi időkb előzönlötték az mult hetekben e goknak dolgot tási üzkeredések most lepeztek tartózkodik B Gheorghe nevi pusbaiai francia kezett munkár voltak, a társas aki rövid idő m ni. Az elfoglalt foglalkozott, a tint fel senkémel hoz kezdett a r ternek feltűnt, lehet nagylábon hgherut, aki m lami erdöbhivata dore vonta a cse hangon tiltakoz tette, hogy ne sága van az á felmutatta a k sok hozzá, hogy hamissága, m semmit sem tu hgheru hamist utján szerzett f kázásra is. L sátu-marei ügy

— A világ ét a Népszövetség tanítják a „n lázas esztendő nagyvilág kurio a statisztikának tétete mellett intézet“-et is k érdekes jelenté szinpadán. Kik emberiség tápl befejezése óta. mit sem válto — különösen a kényen emelke gyszás és há bejermékek fe propaganda se gyümölcs- és körökben terje gyszás, de cs tá. Sajnos, de s rü táplálék se tást aránya ne vonalat.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Szerdán ül össze Londonban a menekültügyi bizottság

London, július 28. Az eviani konferencián a menekültügyben összeállított kormányközi bizottság augusztus 5-én ül össze Londonban. A bizottságnak angol elnöke lesz, négy alelnöke között pedig egy amerikai szerepel. A bizottság kizárólag az ausztriai és németországi menekültek ügyével foglalkozik. A bizottság egy előkelő amerikai személyiséget menekültügyi igazgatónak fog kinevezni, aki tárgyalni fog az illetékes kormányokkal arról, hogy a rendszertelen kiözönlést szervezett kivándorlás váltsa fel.

Megkezdtek az 1928-1929-es évfáratok behívásának előkészületeit

Bucuresti, július 28. Az ősi királymanóverek érdekében a vezérkarnál megkezdtek az 1928-as és 1929-es évfáratok behívásának előkészületeit.

Letartóztatták a brüsszeli antifasiszta kiállítás rombolásában résztvevő tetteseket

Brüsszel, július 28. (Rador). A rendőrség házkutatást tartott a „nemzeti légió” székházában és letartóztatt négy személyt, akik résztvettek a köztársasági spanyol, szovjet és kínai követek által ünnepélyesen megnyitott antifasiszta kiállítás rombolásában.

Hétszázhuszonegy zsidó ügyvédet töröltek a bécsi kamarából

Bécs, július 28. Az Anschluss óta még 721 zsidó ügyvédet töröltek a bécsi kamarából, akik többet nem üzhettek ezt a foglalkozást.

Lugoj közelében egy személyvonat elütött egy ig.-muresi személyautót

Bucuresti, július 28. A Lugoj-Gataia utszakaszon egy személyvonat elütött egy targonmuresi teherautót. Frederic Maximilian sofőr súlyosan megsérült.

A kéményseprők ellen döntött a közigazgatási bíróság

Cluj, július 28. (Az Uj Kelet tud.) Az Uj Kelet megírta annakidején, hogy a város házikezelésbe vette a kéményseprést, miáltal a koncessziók birtokában lévő kéményseprőmesterek elvesztették szerzett jogaikat. A város egyezkedni próbált a kéményseprőmesterekkel és kijelentette, hogy hajlandó alkalmazásába fogadni a koncessziójukat elvesztett kéményseprőket. Ugyanakkor a Háztulajdonosok Szövetsége a közigazgatási bírósághoz fordult orvoslásért, mert a város felemelte a kéményseprési díjakat. A központi közigazgatási bíróság döntése most érkezett meg a városhoz. Ez a döntés a város javára történt, mindössze a kéményseprési szabályrendelet két pontját módosították, amelynek lényegesebb része az, hogy az eddigi „kizárólagos joggal” szóló passzust „kötelező módon” való kezelésre változtatták meg. A Háztulajdonosok Szövetsége állítólag a Semmitözékhez akarja megfellebbezni a központi közigazgatási bíróság döntését.

Polgárőrséget toboroz egész Palesztinában a Zsidó Nemzeti Tanács

Haifában, Betlehemben és Ákóban történtek újabb súlyos terrorcselekmények

Jeruzsálem, július 28. Palesztinából érkező táviratok a terrorhullám újabb fokozódását jelentik. A terroristák óriási erőfeszítéseket tesznek, hogy az egész országra kiterjesszék a zavargásokat és végsőkéig feszítsék az elmentéket az ország két népe között. Zsidó részről ugyancsak fokozottabb erőfeszítések történnek az önvédelem erősítésére és az arab támadások visszaverésére.

A Havas jelentése szerint Haifában újabb gyújtogatásokat követtek el az arabok. Több zsidó üzletet felgyújtottak, a zsidó negyedbe bombát dobáltak és néhány járókelőt is megölték.

Nabluz és Jeruzsálem között az arab bandák nyolc kilométer hosszúságban megrongálták az országutat. Tel-Aviv és Jeruzsálem között is rongálásokat követtek el az országúton. Ugyanezen az útvonalon gépkocsikat is megtámadtak a terroristák. Állítólag egy zsidó társaságkocsit egyik utasánál bombát találtak, amelyet egy arab faluban akart eldobni. A Havasnak ezen híradását jeruzsálemi hivatalos helyről nem erősítik meg.

A Vaad Leumi, a Zsidó Nemzeti Tanács kiáltványt tett közbe, amelyben önkéntes polgárőrség megalakítását proklamálja és

jelentkezésre szólítja fel a fegyverképes polgárokat. A polgárőrség már az elmúlt éjszaka megkezdte működését a Saronban.

Betlehemben 150 főből álló terrorcsoport megtámadta a rendőrséget. A terroristák megölték három rendőrt és felgyújtották a rendőrség épületét.

Haifa mellett megtámadták egy zsidó kolóniát. A zsidó telepesek segítséget kértek Haifából és a támogatást, veszteségekkel bár, visszaverték.

Abdurrahim sejket, az akoi mecset főpapját, tegnap este revolveres banditák meggyilkolták. Ez a második eset, amikor a merénylők muzulmán egyházi méltóság ellen követtek el gyilkos merényletet. Tudvalevő ugyanis, hogy hasonló körülmények között gyilkolták meg a jeruzsálemi Omar mecset imámját is, aki a mufti ellenzékének táborához tartozott. Valószínűleg ugyanezen okból gyilkolták meg az akoi főpapot is.

Transzjordániából is zavargások híre érkezik. Amman mellett egy fegyveres terrorbanda megtámadott egy beduin törzset. A támadók elhajtották a törzs állatait és elszedték az asszonyok ékszereit. Az üldözősülkre küldött katonaság elfogta a terroristákat és visszaszerezte az elrabolt értéktárgyakat.

Feltámlánál nézze meg a ROYAL slágermozgó szennzációs dupla műsorát!

I. TARANTELLA

Főszerepben: Jeanette MacDonald és Allan Jones.
Előadások: 3.20, 6.20, 9.30

II. A DZSUNGEL FOGLYA

Igazítás, fantasztikus dzsungel film
5.30, 8.30, 11.

Botrány az angol alsóházban

A légügyi államtitkár expozéja az új, négymotoros repülőgépekről és egy képviselő vihartkellő közbeszólása

Berlin, július 28. Az angol alsóházban botrány robbant ki a légügyi államtitkár interpellációja nyomán. Berlini lapjelentés szerint a légügyi államtitkár kijelentette, hogy olyan négymotoros repülőgépet konstruálnak, amely óránként kétszáz mérföldet tesz meg és leszállás nélkül tudja megtenni az utat Berlinig.

Montague munkáspárti képviselő közbevetette a következő kérdést: Szállíthat-e a repülőgép negyven bombát Berlinbe?

A közbeszólás olyan vihart váltott ki az alsóházban, hogy az elnök kénytelen volt közbelépni és új felszólalónak adni át a szót. Az angol alsóházban kitört vihar Berlinben is nagy konsternációt váltott ki.

Fejlődésnél, borogatásra, lemesásra lazul jótékony bedarzsoltásra valódi Diana!

A köztársaságiak és a nemzetiek is jelentős hadisikereket jelentenek

Busz évre itélték zendülésért a cortex volt alelnökét

Barcelona, július 28. A köztársaságiak jelentik, hogy Gandesa városát körülvevették a kormánycsapatok. A köztársaságiak 4000 foglyot ejtettek. Mindannyi spanyol származású. Nagymennyiségű hadianyagot is zsákmányoltak.

A nemzetiek főhadiszállása ugyanekkor a következőket jelenti: Ebro körzetében a nemzeti erők folytatták a Fayon és Maguinaza közti terület megtisztítását azon köztársasági elemektől, akik átkeltek a folyóra. A köztársaságiak 120 embert veszítettek, a nemzetiek 80 foglyot ejtettek. Az egész körzetet teljesen megtisztították. Mora körzetében a hadműveletet folynak. Barracas körzetében a nemzetiek folytatták előnyomulásukat, visszaverve a köztársaságiak támadásait. Július 25-én bombázták a gandiai műveket és Tarrago-

na katonai célpontjait.

Valencia, július 28. Ma délelőtt riadót jeleztek a városban. Négy nemzeti spanyol hadihajó közeledett Sagonta felé. A riadójelekre a hadihajók eltávoztak délkeleti irányban.

San Sebastianból jelentik, hogy a haditörvényszék 20 évi börtönrre ítélte zendülésért José Gilt, aki ezelőtt néhány hónappal még a cortex alelnöke volt. Az ügyész halálbüntetést kért a vádlottra.

A Petit Girande című bordeauxi lap közli, hogy jelenleg 69 spanyol hajó horgonyzik Bordeaux kikötőjében. Ezek közül 12-öt lefoglaltak a francia hatóságok tulajdonosaik kérésére. További 13 hajónak, azok tulajdonosainak kérésére, megtiltották a kikötő elhagyását.

Csehország táborba koncentrálja a német emigránsokat

Prága, július 28. A cseh kormány rendelkezése a morvaországi Szosztoobuc községben tábort létesítenek a politikai menekültek részére, akik csak ideiglenesen veszik igénybe a cseh állam menedékkövegát. A tábor létesítése főleg azért történt, mert különösen Ausztriából rengeteg menekült érkezett Csehszlovákiába, akiknek csak átmeneti tartózkodást engedélyeznek.

A kisantant államai ki akarják küszöbölni az egymás közötti kereskedelmi versenyt

Bucuresti, július 28. A gazdasági kisantant keretében a kisantant államok kivitelei intézetei nagyfontosságú tervezeteket dolgoztak ki annak érdekében, hogy a kisantant államai a jövőben ne támasszanak egymásnak versenyt a nemzetközi piacokon. El akarják kerülni ugyanis azt, hogy a jövőben a kisantanttermékeknek éppen valamely kisantant állam legyen a versenytársa és megakadályozza valamelyik piacon való térhódítását.

A fentemlített tervezet szerint a kisantant államok kivitelei intézetei a következőképpen működnek majd együtt:

1. Olyan helyeken, ahol csak az egyik kisantant állam kivitelei intézete működik, ez gondoskodni fog a többi kisantant államok érdekeinek megvédéséről is.
2. Ott, ahol mindhárom államnak képvisellete van, ezek konkrét módon együttműködést fejtenek majd ki.
3. A három intézet kölcsönösen támogatja egymást a reexportot illetően és közös propagandát fejtenek ki majd bizonyos árucikkek elhelyezése érdekében.

Nem folyósítják a nyugdíjat az állampolgársági lajstromból törölt nyugdíjasoknak

Bucuresti, július 28. A belügyminisztérium kóriratot küldött a polgármesterei hivatalokhoz, amelyben felszólítja őket, hogy kiközöljék a központi nyugdíjpenztárral azoknak a nyugdíjasoknak a neveit, akiknek állampolgárságát törölték a bírói hatóságok. Ezeknek nem fogják folyósítani a nyugdíjat.

Nagyszabású általános gazdasági reformok vannak előkészületben

Bucuresti, július 28. A legfelsőbb gazdasági tanács közlekedtől közlése és általános vita alá bocsátja az általános gazdasági reformra vonatkozó tervét. E terv szakaszai az alábbi reformok helyezett kiállításba: A magánkezelésnek nem kiküszöbölése, hanem irányítása, gazdasági szabadság, devizasabadság, egységes irányítás a gazdasági tárcáknak, a nemzeti tőke támogatása, az idegen tőkével való együttműködés útján, árgős kidolgozása egy nemzetgazdasági kódexnek, a mezőgazdasági munka racionalizálása, garbonaértékesítés, az adóbehatás egyszerűsítése, az állami ellenőrzés biztosítása. Foglalkozik végül a terv a tőke és a munka viszonyával, az általánjjal, különösen a petróleummal, a szállítással, a közegészségügyi kérdéssel, a szövetségekkel, a mezőgazdasági szakoktatással és az autonóm pénztárral.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefonszám: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT

19-60
Havonta 119, egész
évre 600, egész
évre: Havonta
telére 12, egész
Hirdetéseket díjaz
„UJ KELET”
banatit zsidóság
ja. Cikkeknek utó
közlés megjelölés

Má
bu

Bucuresti, juliu
elhunytt boldogem
alábbi levelét:

En népem, ami
sátok, én már
kiszöböt, amely
munkra. Mégis i
ből falkad az a v
halljad bangomat
„Búszke
születtem

Alig töltöttem
zad jöttem. Fiat
de búszke szülőh
búszke vagyok a
tem. Mikor új n
törököttem, hogy
lem. Ez kezdetbe
voltam, egy ideg
zött. Kevesen
nehéz utat kell r
nőnek, hogy egy
amelybe hivatása
fájdalomban Tié
nehéz most meg
gyótt, a fájdalom
szem, hogy az ő
dalom volt hossz
sában megítélni
meg, hogy örök
borul rája. Leh
fogtok emlékezni
böl szerettekél
volt és lendület

Később türelm
a szeretet. Mega
népem a nagy s
valóságok idejé
megadatott neke
legyek, fákliviv
ban a bátortás
ket most megmo
nem élek. Azok
adatok nekem,
res volt előttem
tetek. Ugy akör
ben népem, mint
fájdalom és a ve
Eljött aztán egy
de ez az anyák
vállbra is szeret
hogy nem segít
mint abban az
nem. De ez már
tam a te köröb
tinnik fel, hogy
gis egyszer min
jának. En az
azonban végleg
emelem fel keze
retett Románia,
nak országa, me
amelynek minden
„Sohasem
Te szép orszá
megérhettem, an
keresztül megos
álmottam s me
sét, légy örökké
teletti teljes, b
nemzetek között
és megértett m
értettekél téged
Sohasem szeret
mindig vettem t
ket kiejtettem. S
rői álmottam, h
mindenki ugy el
amin szeretné.
zel népem, gond
és a szépséget,
volt ahhoz, hogy
tal könyörítetes
meszédő legyen
nos, hogy itélje